

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrișki Nr. 1's

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Lac
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Abundența de bani.

De: Dr. Sever Dan.

„Revista Economică” excelentul organ din Sibiu al băncilor noastre, pune în discuție chestia abundenței de bani, care a făcut, ca băncile să-și achite cu sfârșitul anului 1915 aproape toate îndatoririle lor, și, neputând plasa banii în împrumuturi noi, numărul atinge la unele bănci mici suma capitalului societar.

Cauzele abundenței sunt evidente. Deoparte marile investiții ale armatei, adecă ale erarului, plătite cu prețuri îndoite, de altă parte aproape totala încetare a exportului, va să zică rămânerea banului în internul țării. Profesorul catedrei de științe financiare, dela universitatea din Budapesta, A. Földes, spunea mai la începutul iernii, în parlament, că sunt în circulație bancnote în valoare de cca 14 miliarde, pe „bază fiduciară”. Abundența de bani se explică deci. Și, din anumite puncte de vedere, abundența aceasta trebuie să ne bucure. Ii trage folosul întâiu și întâiu producătorul, și cum neamul nostru e încă în imensa lui majoritate un neam de plugari, abundența de bani este pentru micii și marii noștri agricultori un fericit prilej, de a scăpa de creditele, ce cât pe aci era să îi sugrume.

Bine înțeles, acestea sunt foloase momentane numai. Negreșit, să căutăm să profităm de ele încât mai mare măsură, dar să ne gândim și la viitor. Să ne gândim apoi și la acei ce sufer neajunsuri în urma abundenței rapide și anormale.

Instituțiile noastre financiare, prosperarea și întărirea lor, ne zace la inimă tot atât de

mult, ca și prosperarea țărânilor și cărturării noastre. Să chibzuim deci, ce avem de făcut ca băncile noastre și particularii să treacă teaferi peste noua „criză financiară”, isvorită din cauze cu totul contrare ca aceea de acum câțiva ani.

„Revista Economică” e de părere, că particularii să-și plaseze banii în acele hârtii de valoare, ce sunt expuse mai puțin oscilațiilor de curs, va să zică să dea preferință scrisurilor fonciare — iar băncile să se rezigneze, și să-și depună plusul de numărare la bănci mai mari, fie și pe lângă un procent mai mic decât ce dau ele la depuneri.

Ne grăbim să aprobăm cu toată hotărârea sfatul de a se face plasări în scrisuri fonciare, și chiar în acții dela bănci, ce nu iau parte la întreprinderi cu risc. Dar depunerea numărării la alte bănci, nu o putem considera, decât ca o rezolvire incompletă, am putea zice: trecătoare, a problemei.

Problema aceasta, de o capitală importanță pentru neamul nostru, nu se poate discuta, fără considerații de ordin politic-militar.

Da, în cazul dacă am putea conta la terminarea războiului pe sfârșitul anului 1916, cel mult, atunci s'ar mai putea accepta soluția propusă de „R. E.” Dar, azi, nu mai încap îndoială, că de nu intervine vre-o catastrofă mai presus de voința omenească, războiul dănuiește

Apoi să

nu se uite, că azi floarea omenimei muncitoare e supusă unei permanente slăbiri a organismului, prin alcool, reumă, oftică și boale sexuale, ceea ce va avea de urmare o totală depresiune morală, totală lipsă de spirit întreprinzător, după războiu.

Va să zică băncile nici în cursul războiului, nici după războiu nu pot spera să facă reverimontele din ultimii decenii. *Adunarea și păstrarea banului, pe vremurile ce vin, nu se poate sfătui nimănui.* Cu atât mai puțin se poate sfătui, cu cât abundența de bani merge crescând, nu scăzând, cum se spera în o vreme.

Iată un mic tablou al pieței de bani:

O bancă provincială cu capital de cor. 100,000, în a doua jumătate a anului 1915 (numai!) a replătit reescont de cca cor. 500,000 adecă tot reescontul. În lunile Ianuarie—Faur 1916 a avut intrate — exclusiv din capitaluri replătite și interese — de cca cor. 80,000, iar ieșite abia cor. 12,000. Evident, că dacă progresează așa, pe sfârșitul anului 1916 toate depunerile ei cca coroane 500,000, nu vor mai fructifica de loc, dobânzile din primul semestru egalându-se cu diferența de interese, ce va pierde la numărarea elocată la alte bănci. Capitalul societar și fondurile rezervate se vor consuma în „restanțe”. Astfel bilanțul pro 1916 se va încheia cu minus, căci venitele din interese restante și cursive, realități, etc. vor ajunge abia pentru salare, impozite, și spese de administrație.

Aș dori să fiu rău prooroc, dar nu pot să-mi ascund temerea, că replătirile se vor face în

Cei din urmă.

(Schită).

De pe la Bobotează părintele Ilarie o duce greu cu sănătatea. Las' că-i și bătrân, dar bătrâneța ar mai sprijini-o el în cârje că-i obișnuit cu ea, însă un picior nu-l mai slugărește cum se cade. Are, de multă vreme, răceală în osul bătrân și, de un șir de ani acum, tot cam pe vremea asta i se stârnește răul. Il leagă de un scaun, îl leagă de o laviță după masă, uneori îl țintuiește chiar de pat, alteori iarăși se ascunde ca luat cu mâna. Liturghia însă n'o lasă și dacă-l cheamă vr'un creștin la bolnavul de acasă părintele Ilarie se ridică chiar din pat, căci nu pricepe să se prăpădească un suflet pentru nemernicul lui de picior. Și-l târește cum poate, dar tot se duce.

Părintele Ilarie e om glumeț, sau mai bine, fusese om glumeț. Când se întâlnea cu creștini cari se mirau cum de nu rămâne în casă cu piciorul cel beteag, popa răspundea: „Calul la ovăs și popa la pomană trage, măi nepoate”. Dar de când izbucni războiul și oamenii din sat se tot împuștau, glumele îl părăsiră și moșneagul deveni tăcut și par'că chiar răutăcios câte odată.

Când cu mobilizarea generală, când în biserică se făcu într'o singura Duminecă un gol de două

sute, părintele Ilarie se înpăimântă cumplit și de atunci îi tot plouă și ninge. El mai apucase războaie și chiar de aceea, văzând cum se pornește cel de acum, simți că nu-i a bună. „In bătaia cu Italia și cu Prusu” zicea el „s'au dus dela noi treizeci în cap”. Și-i spunea pe nume pe toți. Cei mai mulți erau de mult țărână.

Oamenii văzându-l așa schimbat cu firea își făceau felurite tâlcuri.

— I frică popii că-i rămâne biserică pustie.

— Biserica — mai așa, — dar desagii cu prescurile.

— Nu, eu cred că alta-i buba. Vede părintele că predică în zadar. Lumea nu se face mai bună. Sufletele oamenilor tot dușmane au rămas, pe semne nici dracu' nu stă pe labe pe când popii spun la cazanii.

Și într'adevăr părintele Ilarie de când se scumpise la glumă, la vorbă pe uliță, nu-i mai slăbea cu cazaniile. Și mai înainte predica el, că era meșter la tâlcul evangheliilor, dar de când se începu războiul nu trecea liturghia fără învățătură. Încă în Dumineca de după mobilizare își dădu arama pe față: popa nădăjduia că focul se va potoli curând, și nădeidea asta ținea s'o verse în sufletele creștinilor cu fiecare predică. „Ce gândiți? Atât amar de lume câtă s'a dus se va lăsa ca un potop de lăcuste!”

Când pricepu că se fac noui asentări, nou

chemări sub arme, nu-i venia să creadă. Și de câteori alte rânduri de oameni părăseau satul, părintele era tot mai abătut și-i venia tot mai greu cazonia, dar tot nu se lăsa de ea. Pe fiecare rând de oameni chemați sub steag ținea să-i povățuiască, să le dea „merinde de drum lung cu întoarcere norocoasă”. Și de câteori prin graiul lui bătrân satul își lua rămas bun dela cei cari plecau, nu era om care să nu lăcimeze în biserică.

Cei cari, cercând să înțeleagă schimbarea popii, vorbiră de desagii cu prescurile simțeau muștrii de suflet, vedeau că popa simte durerea lor. Însă nimănui nu-i trecu prin cap ca popa să fi lăsat glumele numai pentru năcazul ce căzu pe sat.

Vestea cu chemarea celor bătrâni, a celor din urmă, îl apucă țintuit la pat, i se stârniște mai vrășmașe ca într'alți ani durerea din picior. Bătrânul nu voi să creadă, ori cât i-au spus unii și alții cari veniau să-l vadă ce mai face, nu crezu până ce nu se duse însuși — târându-și cu mare silă piciorul — să cetească avizurile afișate la primărie. Se întoarse foarte întunecat.

— Dacă te doare picioru' ce mai ești pe-afară și când n'ai treabă? zise preuteasa văzându-l cu fața amară și privirile tulburi.

— Mă doare'un drac! răspunse răstit popa.

massă, vor merge crescând, în anul 1916. Depunerile abzise particularilor, vor fi date de aceștia, pe garanții individuale, sătenilor, pe lângă un % redus. Recvirările, noile împrumuturi de războiu ajutoarele pentru familiile mobilizaților, o recoltă eventual foarte bună, vor contribui mult la creșterea abundenței. Trebuie să ținem seamă și de paralele ce ies la iveală de prin oale și dela rădăcinile nucului, în urma învingerilor noastre.

Ce-i de făcut prin urmare?

Deși cum am arătat mai sus abdicarea depunerilor e un circulus viciosus, deocamdată acesta e singurul expedient. Vor face bine băncile noastre, cred eu, dacă îl vor pune în practică în graba cea mai mare, până numărul nu le va înăduși. *Nici vorbă de supărare din partea deponenților.* Sunt timpuri excepționale. Deponenții vor înțelege-o asta. Nu se vor „înștrăina”. Mai ales *dacă după război băncile noastre vor reveni la sănătoasa lor politică financiară, oferind deponenților %-ul reescontului, desigur vechea lor clientelă îi va căuta iarăș.*

Acesta-i expedientul pentru primul semestru al anului 1916. În al doilea semestru va trebui să discutăm chestia lichidărilor benevole. Și chestia afilierii băncilor mici la băncile mari.

Alte expediente anevoe o să se găsească.

Ca băncile mici să cedeze — temporal — depunerile lor băncilor mari e asemenea o soluție, dar băncile mari se vor mai gândi... Ar fi încă liferările pentru armată, sau cum se zice în terminii de specialitate: exploatarea conjuncturilor războiului. Dar liferările pentru armată cer adesea pricepere deosebită, și nu prea e dat să se bucure de comenzi decât băncile cu „legături”. Unde băncile au frumoase fonduri proprii, și existența băncii e reclamată de interese reale, acolo cel mai norocos expedient e — resignarea. *Resignarea acționarilor, de-a nu primi dividendă doi-trei ani, în vederea câștigului din viitor și a celui din trecut.* Resignarea acționarilor, de a se încheia chiar și cu minus bilanțul, sau de a se acoperi spesele de administrație din fondurile de rezervă, pensuni, pierderi, etc. *Gândul acesta nu trebuie să-i înspăimânte nici decât pe acționari.* Atâta

năcaz! De ne-am alege numai din toate cataclismele, cu abdicări de — dividendă...

Revin la foloasele abundenței de bani. și de astădată pun în mod sumar întrebarea: oare aceasta abundență nu s'ar putea exploata pentru curentul de parcelări sănătoase și cel al cooperativelor de vânzare în comun a produselor? Preoții și bătrânii.. satului să chibzuiască.

Dela preoții noștri află, că satele românești, s'au curățit în anul 1915 de jumătate datoritiile, ce le apăsau. În anul 1916 nu numai că se vor curăți și de cealaltă jumătate, dar se vor forma chiar mici capitaluri țărănești, cari vor căuta să se plaseze mai ales în pământuri și în creștere de animale cu spor mare. Terenul pentru parcelări este deci nespun de priincios, cum dealtfel unele bănci, ca bunăoară „Someșiana” din Dej, a experiat din practică. Săteanul azi e lacom de pământ. Nu atât pentru câștigul neobișnuit de mare al agriculturii, cât pentru credința răspândită din te miri ce instincte, că, anume, banul din circulație va fi înlocuit după războiu cu altul, și cei ce-și păstrează în ladă sau în pivniță... banii adunați vor rămânea cu buzele umflăte, câtă vreme pământul, efectele cu rentă fixă, și pretensiunile, vor reprezenta totdeauna o valoare, ce poate fi expusă oscilației și ea, dar are capacitatea de-a se integra cu vremea. Lăcomia asta, iubirea asta pentru pământ a săteanului, în aceste vremuri de urgență, e o adevărată mângăere pentru viitor, faim cuminte, dacă o stimulăm din răzputeri!

Arad, 7 Martie.

Note politice.

Doctrina lui Monroe.

Doctrina lui Monroe are un trecut îndepărtat, aproape de o sută de ani. Ea exclude orice amestec al americanilor în afacerile europene și invers, Europa nu poate să exerciteze nici o influență pe continentul de peste Atlantic. Ori, în rezumat doctrina este aceasta: „America a Americailor”, cum pentru Balcani avem altă

doctrină falimentată astăzi: „Balcanii ai balcanicilor”.

Submarinele germane însă nu vor cruța vasele comerciale înarmate ce străversează mările.

În acest punct însă America este foarte sensibilă, iar atitudinea lui Wilson este de-a dreptul ostilă.

găsim într-o corespondență din Berlin publicată de Pester Lloyd:

„Americani pot fi siguri, că politica Germaniei față de ei va fi aceeași ce se practică cu atâta justetă și atențiune față de celelalte puteri ca întotdeauna. Fiecare copil știe la noi că doctrina lui Monroe este consfințită de o stare de drept de aproape o sută de ani, pe care alte națiuni trebuie să o respecte dacă nu vreau să provoace o surescîtare sufletească în sufletul popular american”.

Și totuși, este probabil că America se va mulțumi numai cu proteste diplomatice față de activitatea decurând inaugurată de submarinele germane.

Militarismul german.

Din Revue de Hongrie:

„Militarismul german nu semnifică numai organizarea militară, prepararea de războiu, întregul și rezumatul tuturor virtuților militare, ci spiritul care din sentimentul de datorie pătrunde în toate clasele poporului german; spiritul de sacrificiu și de desinteres, iubirea de patrie, o credință nestrămutată în forțele națiunii, și o voință tare în toate sufletele de a ieși victorioși din această luptă. Militarismul, întemeiat pe obligativitatea serviciului personal și universal, este o instituțiune democratică și egalitară prin excelență, nu pentru că oferă aceleași drepturi tuturor cetățenilor, ci pentru că ea le impune aceleași îndatoriri în interesul comun...” „Militarismul german pretinde dela tot omul să se subordoneze interesului general, căci numai prin această condiție, militarismul, în întregimea sa, ar putea să-și împlinească greaua sarcină ce-i incumbă — de pildă în războiul actual — de a apăra o mare țară civilizaată, instituțiile, arta, comorile sale intelectuale, contra întregii lumi”.

Să nu se uite că Germania zice că duce un războiu de apărare, și nu de cucerire. Și așa se poate explica o definiție atât de vastă a militarismului german.

Atâta exclusivism național tradează această definiție.

— Las' că gemi tu la noapte dacă nu mă ascuți, mai zise bătrâna.

Popa se opri în mijlocul odăii, o măsură pe preuteasă de sus până jos.

— Cumu-i și muerea! Nu se poate gândi mai departe decât cercul în care ricăe o găină. Par'că n'ar putea fi cineva supărat numai pentru năcazul lui, par'că nu trăim în lume.

— Și par'că ai avea vr'un folos că iei pe capul tău răutățile lumii sau lumca ar avea vr'un folos de asta. Nu pricep eu cum om c'un picior în groapă fiind, porți atâta grije lumii. Lumea nu-i schimba-o tu cu toate cazaniile tale.

— Se duc bătrânii, preuteasă, se duc și cei cărunți, zise părintele mai potolit văzând că preuteasa pricepe unde bate el.

— Am auzit. Dinu Roșului a și venit să se spovedească și nu te-a aflat acasă.

Din ziua aceea două săptămâni n'a trecut să nu vină unu-doi să se spovedească. Veniau oamenii când puteau, — câte n'aveau să-și pună în rânduială până la plecare.

— S'apropie paresemile, părinte, apoi drumul pe care mergem... cine știe! E bine să fim împăcați cu Dumnezeu. Nu mai suntem copii să nu știm cu ce-i datorăm lui Dumnezeu.

— Nu mai sunteți! oftă popa și cerca să încunjure privirile omului.

— Ce mai ști, poate tot ai Sfinția ta dreptate și să se isprăvească odată măcelul. N'a mai rămânea tot ghiavolul de-asupra, l-a mai pofti Cel de sus și în ceanul cu smoală. Popa

Ilarie de câteori venia câte unul să se spovedească își propunea să-l incurajeze, să-i dea nădejde, cum făcuse cu atâți alții mai tineri înainte. Însă după două-trei cuvinte vorba i se oprea în gât, îi dădea repede canonul și deslegarea, zicându-și: „O să le spun eu cazania la toți Duminecă”.

— Ce zile a fost să mai ajungem, părinte! Al cui păcat? Al cui blestem?

Când auzia întrebarea asta părintele Ilarie se mânia și ochii lui se tulburau.

— Nu-i blestem, nepoate, Dumnezeu nu blastămă lumea pe care a zidit-o. Crezi că lui Dumnezeu îi pare bine de chinul omenesc? Da' se bat în capete binele și răul. „De când îi lumea se bat, pentru că răul vrea s'ajungă singur el stăpân pe lume. Răul, puiul satanei, a ingerului celui căzut”.

În felul acesta putea vorbi cu cei bătrâni cari veniau să se spovedească, dar îndată ce voia să atingă însași viața celui gata de dus, glasul îi seca. Și bătrânul simțea că trebuie să le vorbească și lor la inimă, că lor mai ales, celor mai năcăjiți trebuia să le dea „merinde de drum”.

Se mângăia însă cu gândul că Duminecă, după liturghie, va rosti o cuvântare care să suplinească neputința de-acum. Vorbirea asta, cu cât se apropia Dumineca, îi trecea tot mai caldă, tot mai plină de lacrimi prin suflet.

Unul dintre epitropii bisericii, Dănilă Bănciu, asentat și el, om de cincizeci și unu de ani,

veni cel din urmă să se spovedească, Sâmbătă seara.

— Să ierți, Sfinția ta, am avut multe pe cap.

După ce-și primi deslegare mai rămase de povești cu popa, de vr'o zece ani era tot epl-trop Dănilă și adeseori venia pe la părintele.

Dupăce vorbiră despre sat, despre biserică, despre o noră de-a lui Dănilă, epitropul se ridică de pe scaun să-i sărute mâna moșneagului, gata de ducă. Ochii-i erau împăingenți de lacrimi.

— Plecați dar și voi, măi Dănilă!

— Ne ducem, părinte.

— Ce crezi tu, cu cine mai rămânem în sat? Da'n Curmătură, da'n Lunca, da'n Lupu', da'n toate satele românești?

Omul ridică din umeri.

— Ce crezi tu, câți Români avem acolo unde plecați voi acum?

— Dumnezeu știe, părinte, vor fi multe zeci de mii.

— Sute de mii Dănilă, la șase sute de mil. Ști tu ce n'seamnă asta? Epitropul care știa carte dar nu prea citea gazete având multă dărveală cu economia cum spunea el, rămase uimit auzind acest număr.

— Ce să însemneze? Dacă-i atâta sumedenie de om apoi se vede treaba că-l o armată românească.

Maestrii...

De ce această strânsă ataşare a Maghiarilor față de Germani?

Revue de Hongrie explică (Nr.-ul dela 1 Martie, p. 14): „Eu nu tem cât de puțin pentru Maghiari spiritul militarismului german și eu nu cred că frumoasele însușiri germane ar pierde din strălucirea lor printr-o organizațiune

și mai perfectă. În nici un domeniu de activitate a vieții noastre naționale, nici spiritul francez cu ușurimea poporului francez, nici ipocrizia engleză cu lenevia Englezului, nici duplicitatea rusească cu elasticitatea slava nu vor fi pentru noi așa de siguri îndrumători ca spiritul ce-l inspiră militarismul german...”

E bine să se cunoască mentalitatea aceasta.

In curând România va trebui să ia o hotărîre.

Răsboiul european se va prelungi până'n 1917.

Părerea cercurilor politice din România. — România nu a luat angajamente sau promisiuni. — Presa rusească despre relațiile României cu împătrita-înțelegere. — Un articol al Dr.-ului Dillon: Greșelile diplomaților Înțelegerei au înstreinat simpatiile românești. — Români judecați în Rusia pentru spionaj. — Bulgaril se plâng de atitudinea României.

Arad, 7 Martie.

În cercurile politice din București se crede, că răsboiul european va fi de lungă durată. În România domnește convingerea, că răsboiul se va prelungi și în anul viitor, 1917.

Anume cercurile bucureștene sunt de părerea că România să mai aștepte, momentul intrării ei în acțiune nefiind încă atât de apropiat. Dimpotrivă, politicieni români de seamă spun, că în curând, în săptămânile următoare România va fi silită să-și spună pe față hotărârea ce va lua.

Ziarul bucureștean „Universul” publică următoarele relativ la pasagiul, tratând raporturile cu România din discursul ministrului de externe rus, d. Sassonow:

— D. Sassonow a vorbit în duma rusească conform dorințelor sale, explicabile de altfel, iar nicidecum întemeiat pe angajamente sau promisiuni din partea guvernului român care se menține în atitudinea sa imparțială adoptată dela începutul răsboiului actual. De altmănteri și în Germania prin presă, ca și în cercurile politice, discutându-se asupra atitudinii României se exprimă convingerea că ea va sfârși prin a merge alături de puterile centrale. Urmează de aci,

deși nu este vorba de declarațiuni oficiale, că guvernul român trebuie să intervină și să dea desmintiri? Evident că nu! Și în Germania ca și în Rusia cei cari vorbesc astfel nu fac decât să răspundă unei intime dorințe de a vedea România punându-și cuvântul și puterile în favoarea cauzei propriilor țări. În loc să ne alarmăm sau să ne supărăm de asemenea manifestări, ar trebui dimpotrivă să ne bucurăm de aceasta ca un semn al prețurii deosebite ce pun cele două puternice împărății pe un ajutor eventual al armelor române”.

Vorbind despre declarațiile dlui Sassonow în dumă, vorbind despre relațiile României cu Înțelegerea, ziarul rus „Ruskoe Slovo” scrie următoarele:

„Cu mult mai mare siguranță a vorbit d. Sassonow despre România. Diplomația statelor coalizate contra Imperiilor centrale, nu se îndoiește că România mai curând sau mai târziu va porni să dobândească unitatea națională cu arma în mână. Prin gura dlui Sassonow, Rusia și aliatele sale promit României ajutorul lor în cazul când Germania sau vasele ei ar încerca să impue o hotărîre statului român.

E caracteristic faptul că d. Sassonow a

numit Germania dușman comun al aliaților și al României. Bineînțeles deocamdată în această frază nu se poate vedea altceva decât o părere subiectivă a diplomației noastre despre identitatea intereselor României și Rusiei.

Fără îndoială, exemplul Bulgariei ar fi trebuit să arate diplomației aliate că e foarte periculos să te bazezi pe simpatiile naturale ale popoarelor neutrale și pe înțelegerea dreaptă a intereselor proprii. Diplomația statelor aliate trebuie să lucreze fără răgaz cu toate mijloacele și forțele, pentru a răpune influența germană la București. După cum pare, de data aceasta aliații sunt pe o cale mai adevărată decât cea pe care erau în atitudinea lor față de Bulgaria”.

Dr. Dillon, vestitul publicist englez redactor al lui „Daily Telegraph” a publicat un foarte interesant articol despre atitudinea României:

D. Dillon începe prin a arăta activitatea diplomatică a celor două grupe beligerante în Balcani. Spune că pe când puterile centrale au lucrat cu tact și chibzuință, diplomații Quadruplei s'au bizuit pe simpatia Balcanicilor față de Anglia, Franța și Rusia și bazat pe această simpatie au pierdut tot ce puteau obține prin o lucrare cuminte.

„E de prisos, adaogă d. Dillon, să se mai vorbească despre eșecul suferit în Serbia din cauza trădării Bulgariei.

Cauza acestor eșecuri trebuie căutată în diplomația prea puțin ageră a Quadruplei și mai ales foarte slabă la București. Dacă la București ar fi fost diplomați energici și apti, România ar fi de mult de partea Quadruplei și împreună cu ea și Bulgaria.

România e o putere a cărei bună stare depinde de libertatea comunicațiilor ei pe mare. Numai gândul că Constantinopolul poate ajunge în mâinile Rusiei a îngrijorat pe foarte mulți oameni politici români și ne-a înstrăinat simpatiile românești.

Această răceală s'a produs nu numai în lumea politicianilor, dar chiar și în masele poporului. Diplomația Quadruplei n'a făcut nimic ca să împiedece aceste sentimente ostile”.

— Hm! făcu moșneagul, vorbești și tu în dodii! Armatele acum sunt de milioane. Inseamnă, măi Dănilă, că neamul nostru e acolo, — ce-a mai rămas pe acasă, ce mai numără? Hm! Las' că o să vă spun eu mai pe larg Duminecă în biserică, măi Dănilă. Noapte bună!

Dumineca sosi și biserică se umplu de lume, moșnegi, copii, copilandri, cei douăzeci și cinci cari aveau să plece ziua următoare, și toată puzderia femeilor. Știa satul întreg că popa, ca de obicei, va lua rămas bun în numele tuturor dela cei cari plecau. Și mai bine n'ar fi mâncat în ziua aceea ori care femeie decât să nu verse lacrimă la cuvinte înduioșetoare ale popii.

Părintele Ilarie începu slujba de dimineață, trecu peste utrenie fără nici o greutate, dar de îndată ce trecu în liturghie, începu să-i tremure glasul, să facă pause, ba uneori se și încurca, ceea ce nu i se întâmplase încă niciodată de când slujea la altar. Cu cât se apropia vremea predicii devenia tot mai neliniștit și adeseori vedea în liturgier cuvinte și fraze din cazană ce va spune-o în locul textului de liturghie.

Când în sfârșit se termină cuminecarea celor ce plecau eși în ușile împărătești, făcu semnul crucii în liniștea adâncă ce se puse în biserică. Trecu o vreme dela facerea crucii până când reuși să spună: „Ne despărțim azi de cele din urmă proptele ale satului. Tot ce-a fost bun

s'a dus înainte, ce-a mai rămas ne părăsește acum. Dragii mei...”

Dar atâta fu tot din vorbirea care îi trecea de două săptămâni prin inimă. Glasul i se stinse, lacrimile începură să-i curgă, și un plâns domol-domol se făcu stăpân pe moșneag.

Oamenii rămaseră întâi încrămășiți căci nu erau obicinuiți să vadă lacrimi în ochii popii nici când lua iertăciunile dela mort. Îl știau om vartos la inimă, deși era bun cu toată lumea. Nu peste mult însă creștinii își simțiră ochii umezi, și prin cazană asta nerostită popa Ilarie făcu să curgă mai multe lacrimi decât prin toate celelalte cu cari petrecu pe cei cari plecau sub steag.

Bătrânul intră în altar părînd rușinat de ceea ce pățise.

— Dacă 'mbătrânește omul nici de popă nu-i mai bun, măi Gavriile, zise el fătului, cercând să zimbească. Inșă omul văzu durerea din ochii bătrânului și zise.

— Nu-i nimic, părinte! Cei cari merg acum sunt tot oameni cumînți și așezați. Vor ști ei și fără cazană cum au să se poarte. N'au ei gânduri de prostii, să n'ai teamă Sfinția Ta.

Popa îl privi ciudat, părînd că nu auzise nimic din ce-i spunea fătul. El își luă pălăria și eși din altar fără ca să mai împartă prescurile cu diacul, ceea ce niciodată încă până acum

nu-și uită să facă. Diacul, punând în desaga lui toate prescurile, privi mulțumit la făt și întrebă.

— Oare ce să aibă, părintele?

— Iacă-i bătrân și-i pare rău după oameni, șopti crâznicul. „Ăștia cari pleacă acum au fost cei dintâi botezați de părintele la noi în sat. Căci cincizeci de ani sunt de când e popă la noi. O lume întregă a încreștinat-o și toată s'a dus”.

I. Agârbiceanu.

Gânduri.

Cu cât printr'un lucru înțelegem mai multe alte lucruri, cu atât devine el mai neînțeles.

Omul părăsește așa de greu credința în vârcolaci, fiindcă n'are țaria morală, să se învinuască pe sine însus pentru o iluzie...

Progresul în cunoștință îl putem considera mai curând, ca o reducere continuă de ficțiuni, decât ca o sumare de adevăruri.

După ce omul descopere, că viața n'are nici un înțeles, nu-i rămâne altceva de făcut decât să-l... dea un înțeles!...

Lucian Blaga.

„Ziua” primește următoarea corespondență din Galați cu datul de 2 Martie n.:

„Se știe că încă de anul trecut d. N. Orășanu directorul fabricii de lemne din localitate cu ocazia inspecției făcută ferăstrăului ce această societate posedă la Reni, a fost arestat în aceea localitate de autoritățile rusești împreună cu întregul personal al acelu ferăstrău, sub bănuiala de spionaj în favoarea Austro-Ungariei.

Cei arestați au fost transportați la Odesa și supuși unor minuțioase cercetări cari au durat de luni de zile. În urmă au fost puși în libertate numai doi dintre arestați. Unul bătrân Anastasiu originar din Galați găsit absolut nevinovat și alt funcționar al fabricii care era tocmai interpusul poliției rusești pentru spionarea colegilor săi dela acest ferăstrău.

Curtea marțială din Odesa a judecat procesul lui N. Orășanu și a celorlalți într'un șir de ședințe cari au durat dela 23 Februarie n. până ieri.

O persoană sosită azi din Rusia ne informează că Curtea marțială a pronunțat ieri după amiază sentința, prin care N. Orășanu a fost condamnat la muncă silnică.

Informatorul nostru nu ne-a putut preciza însă dacă pe timp limitat sau nelimitat, de asemenea pedepsele ce s'au dat celorlalți arestați.

Știrea condamnării lui Orășanu parvenind azi în oraș a produs mare impresie”.

*

Ziarele bucureștene află din Sofia că în ședința dela 3 Martie n. a Sbraniei bulgare, primul-ministru Radoslavoff vorbind de chestia transitului a declarat că „România face mari greutăți Bulgariei. Deși zilnic promitea, niciodată guvernul român nu s'a ținut de cuvânt, spre a aranja chestia transitului.”

Comunicatele statelor dușmane.

Comunicat francez.

5 Martie la orele 2 după amiază: În Belgia artileria noastră a provocat spre sud dela Lombartzyde prăbușirea tranșelor inamice. În Argoni numeroase trageri ale artileriei noastre asupra tranșelor și căilor intermediare ale dușmanului, în ținutul Haute Chevauché și Bourreouilles, unde a fost provocat un incendiu.

În regiunea Verdunului lupta care era localizată până la satul Douaumont a luat o și mai mare întindere. Ieri seara pe la orele 6, după o canonadă violentă împotriva liniilor noastre, dela pădurea Hadraumont până la fortul Douaumont, dușmanul a dat un atac foarte animat, dar care a fost respins de focul de baraj și al infanteriei noastre. În cursul nopții pușcăturile au continuat cu violență pe întreg frontul nostru spre ost dela Meuse și spre vest dela Morte Homme și Cote Oie.

Orele 11 noaptea: La nord de Soissons bateriile noastre au îndreptat un foc distrugător împotriva lucrărilor dușmane. În Argoni, artileria noastră a tras asupra lucrărilor inamicului din apropierea șoselei Binarville, la nord de La Harazée și la Haute Chevauchée.

La nord de Verdun o canonadă violentă între pădurea dela Hadraumont și fortul Douaumont, dar dușmanul n'a mai repetat atacurile în această regiune. Nici o schimbare la satul Douaumont. Căile ce duc la acest sat le stăpânim. Atac în pădurea la ost de Bacheraville. În Voevre pușcăături mari în regiunea dela Fresnes și la ost de Haudiaumont. Artileria noastră a desfășurat o foarte vie activitate împotriva frontului dușman, trăgând asupra trupelor dușmane în mișcare la nord de Bacheraville, asupra pădurii, tranșelor și a căilor ce duc la Louvemont.

Avitatorii noștri au aruncat în noaptea din urmă multe bombe asupra gării dela Conflans, unde se dezvoltă o mare activitate.

Comunicat englez.

5 Martie: Cartierul principal englez anunță: În noaptea trecută la nordost de Vermelles au avut loc iarăși

lupte cu granate de mână. Dușmanul a desfășurat o vie activitate la Loos și spre nordost dela Ypern. La canalul Ypern-Comines ținem în stăpânire teritorul care l'am ocupat în 2 Martie.

„Moralul satelor noastre”.

Arad, 7 Martie.

Sub titlul de mai sus a apărut în numărul 20 (din 27 Ianuarie n. a. c.) al acestui ziar un articol din condeiul unui foarte distins membru al clerului nostru greco-catolic român. Articolul acesta arăta chemarea și îndatoririle afară din cale grele ale preoției românești în fața multelor neajunsuri ivite în satele noastre pe urma războiului. „În vremuri extraordinare trebuiesc mijloace extraordinare chiar și în conducerea oamenilor pe căile fericeirei” — se zicea în articol indicându-se prin acestea, cuvinte laptul, că în vremile de azi îndatoririle preoților implicite chemării lor de păstori suleștești ai poporului s'au sporit și că numai acei preoți pot să spună că și-au împlinit întreaga lor chemare, cari satisfac și tuturor acelor îndatoriri sporite momentan prin urmările funeste ale războiului.

Articolul avea deci cele mai bune intențiuni și cuprinde curatul adevăr. Se pare însă că frazei prime din acel articol unde se spune că „preoția noastră nu-și împlinește întreaga chemare mărginindu-se numai la celebrarea liturgiilor”, i s'a dat în unele părți explicare greșită, căci am primit câteva scrisori dela preoți, uniți și neuniți, cari se plâng de acea frază și susțin că ea ar cuprinde o învinuire generală la adresa preoției întregi, că nu-și împlinește chemarea. Într'o scrisoare cetim: „Cum poate cineva să spună, că preoția întreagă nu-și împlinește chemarea?” Întrebarea asta dovedește însă că, în bătorul absolut n'a înțeles fraza articolului, căci acolo nu se învinuiește absolut nici un singur preot, necum preoția întreagă, ci se constată adevărul că chemarea unui preot și a preoției peste tot nu se exhaustează numai prin celebrarea liturgiilor, căci nu asta este întreaga chemare a preotului. Atributul „întreg” nu s'a dat preoției ci se ține de substantivul „chemare”.

Nu se zice, că „preoția întreagă” nu-și împlinește chemarea, ci se zice că „preoția nu-și împlinește întreaga chemare mărginindu-se la celebrarea liturgiilor” și asta e un adevăr pe care nu-l poate contesta nici un singur preot. Când deci cineva ar zice, că în articolul cu pricina se afirmă că „preoția întreagă nu-și împlinește chemarea”, acela pervertește înțelesul articolului nostru fie fiindcă nu l'a înțeles, fie din răutate.

Preoția, unită și neunită, nu are apărători mai sinceri și mai devotați, ca acest ziar, care la toate prilejurile a accentuat rolul istoric, ce-l are această preoție în viața poporului nostru și nu odată a indicat necesitatea, ca cei chemați să aibă între preocupările lor principale lortificarea tagmei preoției prin îmbunătățirea situației ei materiale și morale, dar tot atunci nu am renunțat și nu vom renunța la datoria noastră de a desvăli lipsurile și slăbiciunile noastre pe toate terenele, astfel și cele din domeniul vieții bisericesti, cu gândul curat de a îndrepta și a îndruma energiile neamului nostru spre înălțarea întregului. Nimeni însă nu va cuteza să afirme, că iubita noastră preoție ar fi deja la culmea perfecțiunii și că privitor la dânsa nu mai este absolut nimic de îndreptat. Mult va mai avea și dânsa să ostenească pe calea desăvârșirii, iar până la ajungerea acestei desăvârșiri organului de publicitate îi rămâne îndatorirea să arate spinii și buruienile, ce sunt a se înlătura din calea desăvârșirii. Preoții adevărați nu se vor supăra pentru împlinirea acestei datorii, ci ne vor da sprijinul lor întreg.

AVIZ.

Rugăm onorații noștri mușterii, că în cazuri de comenzi să se adreseze direct nouă, trimițând tot la adresa noastră și banii, iar nicidecum la administrația foii. Astfel, ni se va da posibilitatea de a rezolva toate comenzile urgente și punctual.

Cu stimă:

Librăria „Concordia”,
strada Deák Ferencz Nr. 20.

Inmormântarea reginei Elisaveta.

Despre înmormântarea reginei Elisaveta se anunță următoarele:

Din zorile zilei, lume imensă a ocupat întreg parcursul străzilor pe unde avea să înainteze cortegiul dela palatul regal la gara de nord. În toate părțile ordinea este susținută de miliție.

Cortegiul a plecat dela palat la 10 ore d. a. în ordinea următoare: Prefectul poliției capitalei, un escadron al regimentului de curte, corurile, clerul, veteranii războiului din 1877—1878, mareșalul de curte, maestrul curții reginei Elisaveta, carul mortuar tras de 6 cai conduși de către căpitani de artilerie. În dreapta și stânga carului mortuar mergea regele, principele moștenitor Carol, și princi pele Nicolae. Urmează ministrii, foștii miniștri și președinții corpurilor legiuitoare, corpul diplomatic, primarii orașelor, ministrii plenipotențieri, generalii de activitate și rezervă, membrii curții de casație și justiție, Academia română, profesorii universitari, consiliile administrative, președinții și directorii diferitelor societăți și fundațiuni, curțile și tribunalele, funcționarii superiori, reprezentanții comunităților, delegațiunile, armata.

Pe întreg parcursul era înșirată armata, înapoia ei școalele, societățile și corporațiile cu drapelele lor cernite. Studenții universitari erau în fața fundațiunei Carol I.

Pe peronul gării onorurile au fost date de o companie de infanterie cu drapel și muzică. Cortegiul pleacă dela palat în sunetul clopotelor tuturor bisericilor din capitală și s'au tras 75 împușcături de tunuri. Publicul care umple străzile este adânc emoționat și pe toate fețele se revarsă adâncă durere și pietate.

În gara de Nord sicriul este ridicat de către generali și așezat în trenul care-l duce la Curtea de Argeș.

La Curtea de Argeș.

Orașul are acelaș aspect îndoliat ca și capitala. Trenul mortuar regal este primit de cler și autoritățile locale. O companie cu drapel și muzică dă onorurile militare. Cortegiul se formează în ordinea din capitală și după sosirea în fața mănăstirii, sicriul regal a fost coborât de către membrii casei militare regale.

În fața mănăstirii a fost ridicat baldahin.

Serviciul a fost oficiat de către mitropolitul de Moldova, episcopii și înaltul cler, după care rămășițele pământești ale reginei Elisaveta au fost coborâte în cripta Mănăstirii Curtea de Argeș în prezența regelui, reginei, a familiei regale și a miniștrilor.

Tot atunci s'au tras în toate garnizoanele din țară, în toate forturile și bastimentele de războiu 75 lovituri de tun, și au sunat clopotele tuturor bisericilor din țară.

La coborârea sicriului, onorurile militare au fost date de către regimentele 2 și 4 de infanterie, reg. 4 de vânători și 12 de călărași.

*

După dorința familiei regale, sculptorul Spaethe a luat un mulaj al mâinei reginei Elisaveta.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Colecta Săliștenilor: 30.547 coroane.

(Urmare).

Câte 3 cor.: I. Marcu Maria Hășigan, Elisabeta Apolzan, Maria Borcea, Ana Arsenie Văduva Com. Mosora, N. Cleșiu vardist.

Câte 2 cor.: D. Miclăuș. N. Cornea, I. Prodan, Văd. Mădgălina Mărtin, Văd. Dobra Borcea, Nicolae Mutu, Paraschiva Dârdea, I. Bloț, Ana Roșca, Văd. Maria Borcea, Elisaveta Fărcaș, D. Apolzan, Paraschiva Alemănuț, Paraschiva Marcu, Văd. Maria Fulea, Elisaveta Goșa, Dănil Rodean, Nic. Mărtin, D. Dragoiu, N. Popa Comănicu măsar, Ana A. Iuga, Ana I. Stănișor, Ioana N. Domnar, Maria Marcu, Maria D. Apolzan, Maria O. Mutu, Traian Chipară funct. de bancă, George Tolu oier, N. și Maria Șandru, Ana I. Boca, Maria Carătă, Văd. Maria Hânsa, D. Coșa, Paraschiva N. Mosora, Văd. Ana Aldea, Văd. Ana I. Arsenie, Maria S. Soră, Văd. A. Popescu, Paraschiva I. Popescu, Ana Gruia, Văduva M. O. Stănișor, Dumitru Popa Guran, Dumitru Dârdea, Maria N. Popa, Mărioara Puschila, Paraschiva Tr. Hâriciu, Simion Popa, Ana D. Tintea, Ana I. Hanciu, Văd. Maria D. Popa, Ioan Joandrea grădinar, Maria C. Grecu, Dumitru Steflea jun. pantofar, Ioan Tudor, Ioana Hânsa, Maria Zgura, Constantin Moga, Maria Apolzan, Ana Muntean, Elisaveta Florus, Ana I. Peligrad, Simion Peligrad, Dumitru I. Peligrad, Ștefan Schneider, Ana Buzdugina, Maria P. Cristiu, Ilie Mosora, Marie Cruțu, Marie Floas, Marie Tintea, Dumitru Hanciu, Romul Mardan, Dumitru Drăgoiu cojocar, Achim Tănase cojocar, Teodor Pătruțiu cojocar, Dănil Neamtu rotar, N. Jitean, N. Tintea, Maria Cup, Văd. Maria Tâmpănar, I. Cristiu, Maria Stroia, Domnica Răcuciu, Maria Simion Lupas, N. Samoilă, Văd. Maria D. Roșca, Văd. Stana Hertza, Maria Mitea, S. Puschila, Paraschiva N. Carată, El. Morar, I. Dejan cojocar, Ana I. Peligrad, Maria I. Bârzan, Constantin Răsoiu, Floare Rusu, Paraschiva I. Roșca, Ioan și Maria Giurgiu, Ana Pinte, Paraschiva Goșa, M. B. Ghib, Marie Peligrad, P. Drăgoiu, Nicolae Schiopu, Ilie Gligor pantofar, Văd. Soră Grecu, Văd. Maria Domnar, Maria Măgean, I. Drăgoiu, Dumitru Domnariu 1.80 cor.

Câte 1 cor.: N. Goșa, Em. Șepetan, Ilie Hanciu, D. Coșa, Ana Hanciu, I. Vecerde, D. Gherghină, Văd. M. Manasiu, I. Radu, T. Trif, Maria Purcariu, Maria Pliveliciu, Ioana I. Bârzan, Ana Dobrota, Dumitru Fanea, Văd. Paraschiva Roșca, Ana Bârzan, D. Marcu, I. Popa Băroiu, Constantin Vulcan, Maria D. Goșa, Văd. I. Babă, N. Roșca, Ag. V. Comsa, Marie Ignat, Văd. Ana A. Aldea, Ana Joandrea, Nicolae Grecu, Paraschiva Tintea, Stană Popa, Paraschiva Răsoiu, Ana Cercel, Mihaiu Balint, Maria Răceu, Sofia Dancu, Ana Fanea, Raveca Mardan, Emilia Mardan, Ana Bârză, Maria Samoilă, Maria Răcuciu, Fazekas Pálné, Ana Hociotă, Văd. Maria Moga, Dumitru Tăurean, Nicolae Hășigan, pantofar, Paraschiva Istrate, Văd. Maria P. Popa, Ana Domnar, Paraschiva D. Lucaciu, Văd. M. Spiridon.

Dumitru Lupas 60 fil.
Ilie Cristea 50 fil.

Câte 40 fil.: Maria Știrciu, Marina P. Stan, Nicolae Orăstean.

Suma totală 29608.10 cor
Restul până la 30.000 cor. l'a întregit
Petru I. Comsa 391.90 cor.
deci în total 30.000.— cor.

Ulterior au mai contribuit:
Văd. Stana I. Hertza 20 cor.
Văd. Maria D. Roșca 8 "
Văd. Comana St. Vulcu 20 "
Dumitru Maer 10 "
Văd. Maria N. Puschila 2 "
Văd. Ana Rodean 2 "
Văd. Maria Apolzan 2 "
Văd. Maria N. Simian n. Lupas 200 "
Văd. Maria O. Rodean 10 "
Vasile Popa Topârcean 25 "
Ana Tomoiagă 10 "
Paraschiva I. Hertza 5 "
Paraschiva Dădârlat Nr. 221 5 "

Paraschiva Ilie Cruțu 5 "
Nuțu și Radu I. Comsa 200 "
Văd. Maria I. Giurgiu (Nedelcu) 10 "
Văd. Ana Hașiu 2 "
Ioan Coșa 5 "
Traian Chipară 2 "
Ana I. Popa 4 "
Laolaltă 30.547 cor.

Orfelinatul gr.-cat.-rom. din Blaj

Comitetul central al Orfelinatului gr. cat. român din Blaj a lansat următorul apel:

A P E L

pentru „Orfelinatul gr. cat. român din Blaj”.

Cu încredere în Dumnezeu și în spiritul de jertfă al neamului și bisericii noastre românești unite cu Roma, ridicăm steagul alb al milei și al dragostei creștinești.

În viforul năprasnic, ce s'a descărcat asupra noastră, îl vom străjui cu credință, și vom aduce toate jertfele, ce ni-se vor cere, pentru a-l susține și a-l duce la isbândă.

Veniți cu toții!

Bunul nostru Arhiepiscop, I. P. S. Părintele mitropolit Victor a binecuvântat acest steag și cu un gest de Mecenat maritimos, a deschis lista ofertelor, dăruind 20,000 (douăzeci mii) coroane, pentru orfelinatul, ce se va ridica în Blaj; iar Blajul, urmându-i pilda, a adus și el o jertfă de peste 30.000 coroane.

Fundațiunea „Filon Tat” și „Ioan Micu Moldovanu” prevedeauă până acum ridicarea unui orfelinat pentru ocrotirea și îngrijirea fanilor rămași pe urma preoților și învățătorilor noștri. Mișcarea de acum întregeste opera acestor fondatori, extinzându-se asupra orfanilor rămași pe urma mirenilor noștri — băieți și fetițe —: orfanii celor căzuți în războiu.

Să ne strângem cu toții rândurile în preajma bunului Păstor, și sub adăpostul steagului alb, să purcedem pe urmele Lui.

Veniți deci frați preoți, de pe întreg cuprinsul Provinciilor noastre mitropolitane, și înșiruiți-vă alături de noi, să muncim împreună, pentru a alina durerile celor fără nădejde, și a ocroti, pentru patria, biserică și neamul nostru, pe orfanii rămași pe drumuri, pe urma fraților, cari, pentru noi, au căzut sau au rămas invalizi, pe câmpul războiului.

Veniți toți fiii credincioși ai bisericii noastre și întindeți-ne mâna, să înfăptuim împreună idealul măreț de a crește pe orfanii rămași pe urma celor căzuți în războiu, până la vârsta când îi putem da societății ca membri folositori: agricultori, meseriași și intelectuali.

Zeci de mii s'au prăbușit pe câmpul de onoare și orfanii rămași — cum zice Ieremie prorocul — cereau pâine și nu era cine să le frângă...

Ceice au adus pentru patrie și tron suprema jertfă, vrednicesc ca și noi să ne jertfim pentru ei, măcar în proporții neasămănat mai reduse, îngrijindu-ne de ocrotirea orfanilor lor.

În viforul cumplit al măcelului, să ridicăm și noi în slavă, porumbul alb al milei și dragostei creștinești.

Alături de ofertele maritimoase ale Arhiepiscopilor și ale oamenilor noștri cu dare de mână, să adunăm și filerii văduvelor și al celor săraci, căci și aceia apasă tot atât de greu, în cumpăna milostivului nostru Stăpân.

Prin graiul nostru vă roagă mii și mii de orfani, cari la timpul său, având parte de o creștere îngrijită, vor fi tot atâția membri folositori ai patriei noastre, ai neamului și bisericii noastre.

Deschideți deci, fraților, inimile voastre cernite de jale, și revărsați asupra orfanilor nevinovați, comoara îndurării creștinești.

Orice filer, orice bucată de pânză ori de haină, va fi bine venită, căci vi-se cere în numele sfânt al dumnezeescului nostru Învățător, care a spus: „Oricine primește pe unul dintre acești prunci întru numele meu, pe mine mă primește” (Marcu 9, 37).

Din satele noastre pustii și fără lumină, mii și mii de mânuțe nevinovate se întind spre noi, sbătându-se în luptă cu mizeria neagră, ce vrea să-i înghiță.

„În numele lui Hristos, ajutați-ne” — strigă ei.

Glasul lor ne pătrunde până la inimă; nu mai putem întârzia nici o clipă.

Având autorizarea Veneratei noastre Superiorități bisericești, ridicăm deci steagul, în numele Domnului.

Blaj, la 25 Februarie 1916.

În numele comitetului central al „Orfelinatului gr. cat. român din Blaj”:

Dr. Vasile Suciu, canonic metrop., **Dr. Ambroziu Chețianu**, canonic metrop., **Dr. Alex. Nicolescu**, canonic metrop., **I. F. Negruțiu**, directorul inst. pedagog., **Gavril Precup**, prof. gimn., **Alex. Ciura**, prof. gimn., **Ștefan Roșianu**, prof. sem., **Dr. Oct. Prie**, prof. gimn., **Dr. V. Macaveiu**, rectorul internat. de băieți, **Dr. Aex. Rusu**, prof. sem., **Dr. Ioan Coltor**, prof. sem., **Valer Suciu**, prof. prep., **Dr. Ionel Pop**, avocat.

*

Frații noștri uniți din Blaj desfășură pentru orfelinatul de acolo o activitate vrednică de lauda noastră și de recunoștința obștei românești. După darul foarte valoros al Excelenței Sale părintelui mitropolit Victor Mihălyi de Apșa a urmat Ilustritatea Sa părintele episcop Dr. Demetriu Radu din Oradea-mare care în ziua de 29 Februarie din Beiuș a trimis mitropolitului dela Blaj următoarea telegramă:

„Întru mărtirea lui Dumnezeu pentru orfelinatul provinciei mitropolitane din Blaj ofer patruzeci mii coroane. Episcop Demetriu Radu”.

Acest dar nu are lipsă de lauda vorbelor, el cuprinde preamărirea sa în sine. Episcopul Orăzii-Mari și-a manifestat și de astădată marele său suflet românesc și gestul lui de *adevărat* principe al bisericii sale, așa credem, va avea răsunetul așteptat în toate inimile fraților noștri greco-catolici, cari nici unul nu va lipsi dela împlinirea datoriei sale pentru cea mai frumoasă instituțiune caritativă cu mențiunea să scape mii de suflete nevinovate din ghiarele înstrăinării.

O mare faptă este și aceea a unui „preot mic” dela sate, cum îi zice *Unirea*, care a dat din sărăcia sa 3000 cor. pentru orfelinat și *anume congrua de pe un an de zile 700 cor., avinvenalele 800 cor. și restul din cruțările familiare, ce le va face.*

Cu sume mai însemnate au cotribuit dnl **Dr. Teodor Mihali**, deputat dietal 2000 cor. și **Dr. Iuliu Maniu**, avocat 1000 cor.

În numărul său din urmă, ajuns la noi, *Unirea* arată că suma colectată pentru orfelinatul din Blaj atinge cifra de 96.007 cor. (afară de fundațiunile Tatu și Moldovanu).

Cei mulți înainte!

Rugăm stim. noștri abonați cari își schimbă domiciliul să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și pe cea veche. Ținând seamă de această mică rugare a noastră le vom putea trimite ziarul fără întrerupere și fără întârziere.

E consult, ca nu numai la schimbări de adrese, dar și la reclamări de orice natură, precum și la trimiterea banilor să se alature banda (fașia) sub care s'a expedit ziarul. Se poate atașa și pe dosul cuponului dela mandatul poștal.

Bombardarea Verdunului.

Arad, 7 Martie.

„Le Temps” organul ministerului de externe francez, dela 1 Martie, are următoarele informațiuni despre demersul luptelor neegale se spune până acum în violență, dela Verdun:

M. Couten președintele camerei de comerț din Verdun ne dă următoarele amănunte despre bombardarea violentă a Verdunului:

— Luni la 25 Februarie a căzut în oraș cel dintâiu obuz. Era dimineața la 8 ore. S'a dat semnul bătăliei, începând artileria germană bombardarea pe întreg frontul și în deosebi asupra celui dela Douaumont. S'a pornit un infern. Noi cei din Verdun am înțeles atunci că s'a încins o bătălie violentă și ce luptă supraomenească vor necesita ai noștri.

Germanii trăgeau la intervale regulate; câteodată obuzele erau întrerupte câte un ceas, altă dată urmau la fiecare zece minute.

Noaptea dintâi a bombardării a fost calmă. Dimineața următoare canonadele au reînceput pentru ca să continue toată ziua asupra Verdunului. Mercuri dimineața, nimic! Ai fi putut crede într'un început de calmare mai cu seamă, că ziua de Joi a trecut fără incidente de importanță, dacă în direcția nordică n'am fi auzit schimbul de canonade al Francezilor cu Germanii. În noaptea de Joi spre Vineri, dela 7 ore seara până la 6 ore dimineața, cădeau obuzele asupra orașului. Dezastrurile materiale produse nu sunt de mare importanță, fiind luate de multă vreme toate măsurile necesare de apărare.

Vineri, bombardarea a continuat toată ziua, lansând dușmanul un și mai considerabil număr de obuze. Dimineața deci, s'a dispus evacuarea populației. Serviciile municipale și administrative au fost transportate la Bar-le-Duc, reședința episcopului de Verdun.

Subprefectul orașului M. Grillon, a rămas cu statul major.

Evacuarea orașului s'a efectuat în ploaia obuzelor, însă fără învâlmășală, fiind populația preparată de zile întregi la plecarea. Fără îndoială, cea mai mare parte dintre ei ar fi preferit să poată rămâne. În suteranele edificiilor își găseau doar adăpost sigur și groaznicul uragan de gloanțe n'a avut multe victime. Au reținut însă, că ar putea împiedeca mișcările trupelor și au plecat — în nădejdea și încrederea revenirii apropiate.

Eu am părăsit Verdunul — continuă M. Couten, cu impresia că tentativa violentă a Germanilor va eșua.

Știam precauțiunile luate pentru defensivă a tuturor forțelor acumulate în sectorul Verdunului și am toată încrederea isbândeii apropiate. Cunoscut perez de bine teritoriul în care s'a petrecut cea dintâi fază a bătăliei. Am făcut vânatoare în tot ținutul dela Consenvoye la Etain și susțin că înaintarea Germanilor în nordul Verdunului n'a trecut peste 4 km.

Refugiații din Verdun sosiți Vineri seara și Sâmbătă dimineața spun, că toată populația orașului era ascunsă în pivnițe și suterane de unde nu ieșiau decât pentru timpul de masă pe care o luau „între obuze”. Ei descriu sgomotul infernal al canonadelor, atmosfera întunecată de nori de fum și luminată de fulgerele obuzelor aprinse și încrederea absolută de care erau stăpâniți cu toții. Veni ordinul plecării. Vineri seara nu mai rămăsesse în oraș decât un funcționar al primăriei. Cei din urmă locuitori au părăsit orașul sub paza pompierilor, cari cu un devotament admirabil ajutau mamelor istovite să-și poarte copilașii în brațe.

Refugiații din Verdun, pe lângă toate suferințele și groznicul atac la care au fost martori, nu și-au părăsit încrederea și curajul. Nici unul dintre ei nu se plânge. Sosiți la Paris au fost primiți în gară și găzduiți în oraș, cu îngrijire și dragoste de frate de care se simt înduioșați refugiații cari au fost necesități să-și părăsească căminurile.

Războiul european.

Comunicate oficial.

Budapesta, 6 Martie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus și sudostic: Nici un eveniment.

Pe frontul Italian: Din cauza timpului neprielnic, iar în munți de primejdia lavinei, activitatea războinică pauzează de câteva zile.

Berlin, 6 Martie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La nordost dela Vermelles se dau lupte vehemente. Infanteria engleză care a întreprins mai multe atacuri, a fost respinsă de focurile noastre. La malul drept al Meusei ziua a trecut în relativă liniște. Nu s'au dat decât mici încăierări de luptă cari nu schimbă deloc rezultatele obținute. Ieri și alaltăieri am făcut prizonieri 14 ofițeri și 931 soldați.

Pe frontul oriental și din Balcani: Nici un eveniment de importanță.

Berlin, 6 Martie. — Amiralitatea germană comunică: În noaptea de 5 spre 6 Martie hidroplanele noastre au bombardat cu vehemență fortul marin de lângă Humber și stabilimentele de docuri. S'a putut observa bună reușită. Au puscat asupra aparatelor, fără să le poată însă nimeri. Toate s'au întors.

Ofensiva Rușilor în Asia.

Zürich. — După o telegramă din Londra Rușii, după o scurtă pauză vor continua ofensiva în zilele cele mai apropiate în Asia mică. După ce vor ataca în direcția spre Bagdad.

Răspunsul Portugaliei la nota Germaniei.

Berlin. — Progres din Lyon anunță din Lisabona, că guvernul Portugaliei a răspuns la nota Germaniei că își păstrează deplina libertate de acțiune privitor la sechestrarea vapoarelor germane. În cercurile politice din Berlin s'a răspândit vestea, că imediat după întrunirea consiliului imperial Germania va trage concluziunile din răspunsul dat de Portugalia.

Ententa atacă la Salonic.

București. — *Independance Roumaine* scrie: În Salonic Ententa a concentrat o armată cam de 400.000 oameni, provăzută cu artilerie extraordinar de multă, multă muniție, și un parc complet de aviatori. Fortificațiile au fost esențial întărite, iar frontul lărgit. Pe frontul dela Salonic de altcum e liniște. Atât pe frontul Bulgarilor, cât și pe cel al Austro-Ungarilor nu se arată nici o intențiune de atac. Armatele stau de ambele părți în neactivitate. Mai recent s'a răspândit vestea că Ententa va începe ofensiva la Salonic, socotind că trupele bulgare și austro-ungare nu sunt în număr suficient pentru a putea rezista.

Venizelos nu lucră împotriva regelui Constantin.

Atena. — *Patris*, organul lui Venizelos respinge cu energie acuza, că Venizelos ar lucră împotriva regelui. Venizelos se mulțumește cu faptul că Bulgaria a fost împiedecată să atace Salonicul. Nici el n'a spus, decât că *dușmanul secular nu va putea călca frontiera*, iar dacă totuși o va face, va fi chemat sub arme poporul împotriva acestui dușman. El nicicând nu s'a gândit la o conspirație împotriva regelui, deoarece el a fost acela care a salvat regatul grec. Venizelos nu dorește altceva, decât să se urmeze o *politică grecească națională consecventă*.

Luptele în Alsacia superioară.

Strassburg. — Corespondentul lui *Strassburger Post* anunță de pe câmpul de războiu că în Alsacia superioară acțiunea operativă e încă foarte vie. Mai cu seamă în valea Metzeral lupta e foarte intensivă: în regiunea Altkirch și în sectorul cel mai sudic al frontului: la frontiera Elveției.

Nouii chemări sub arme în Rusia.

Bern. — Ziarele elvețiene sunt informate din Petrograd că țarul a dat un ucaz prin care chiamă sub arme glotașii din clasa a II-a a contingentelor 1908—1916, cu excepția celor din regiunile Caucazului și Amurului.

Noul șef al statului major al marinei franceze.

Rotterdam. — Contraamiralul *De Bon* a fost numit șef al statului major al marinei de războiu franceză.

Liniște pe frontul dela Nistru.

București. — *Universului* i se anunță din Rădăuți cu datul de 3 Februarie: Pe frontul din Bucovina se dau din cauza zăpezilor mari numai lupte sporadice. Întreg câmpul de luptă e acoperit de zăpadă înaltă peste un metru. Afară de aceasta pe frontul dela Nistru de câteva zile s'a lăsat o ceață deasă. Calea ferată Lipcani-Noua-Suliță e acoperită de zăpadă. Trenurile militare nu mai circulă. O parte din soldații și ofițerii ruși s'au aranjat să ierneze în tranșee, iar ceilalți sunt în Lipcani și satele din apropiere. Dealungul Prutului se vede numai la mari distanțe câte o sentinelă rusească.

În Lipcani e liniște. Cenzura e foarte severă. Agenții secreți cutrieră ziua-noaptea orașul, căutând după spioni, deoarece statul major rusesc a fost informat că în oraș se face mare spionaj. Intre Lipcani și Noua-Suliță Rușii au început construirea unei a doua linii ferate, pentru ușorarea transporturilor militare, dar din cauza zăpezii mari și aceste lucrări au fost întrerupte.

La Salonic au sosit noi trupe.

Zürich. — *Corriere della Sera* e informat din Londra că la Salonic au sosit noi trupe, compuse din soldați din contingentele mai vechi. În zilele cele mai apropiate se așteaptă și sosirea armatei sârbești reorganizată pe insula Corfu.

Ajutor japonez pentru Ruși.

Haga. — Se anunță din Tokio: Micado a primit la sine pe mareșalul Oyama, primul ministru Okuma, ministrul de externe Ishii și pe Yamaga păzitorul sigilului, președintele consiliului secret, cu cari s'a sfătuit timp îndelungat. După unele indicii în acest consiliu s'a discutat chestia încheierii unei alianțe mai strânsă cu Rusia.

Venizelos și Pasici în audiență la regele Constantin.

Atena. — Regele Constantin a primit în audiență pe Venizelos și pe primul ministru sârb Pasici. Italienii leagă mari speranțe de rezultatul audienței lui Venizelos, aducând în legătură aceasta audiență cu vizita din zilele trecute a generalului-comandant francez Sarrail la regele.

Audiența primului ministru Pasici probabil e în legătură cu alăturarea armatei sârbești reorganizată în Corfu, la armata Ententei dela Salonic.

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNII”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitezilor noștri și informații de necesare (locul nașterii, regimentul vârstă și faptele răsplătite cu medalia respectivă)

INFORMAȚIUNI

Arad, 7 Martie 1916.

Cuvinte rare.

„Dragostea se compensează prin dragoste. Dăruiește poporului tău aceeași dragoste, aceeași încredere de care mi-ai dat mărturie: atunci nu va fi numai o singură inimă credincioasă care va palpa pentru tine, ci milioane de inimi ce vor uni într'una singură. Eu mă voi simți fericit, pentru că tu nu-mi aparțini numai mie, — un neam întreg are drepturi asupra ta, un neam, un popor întreg își îndreaptă spre tine privirile pline de încredere; acest popor îți va dăruia dragoste pentru dragoste”.

În aceste cuvinte semnificative scrise de mâna regelui Carol, atunci Prințipe al României, în ziarul logodnicului Sale principesului de Wied la 17 Octombrie 1869, se cuprinde o profeție: iubirea Ei pentru poporul românesc, care în schimbul dragostei i-a dat cea mai profundă și devotată dragoste și alipire.

Cuvintele logodnicului, domn al țării românești, s'au adevărit așa cum erau dorite. Regină iubitoare pentru poporul al cărui Domn și l'a ales tovarăș de viață, primind în schimb dragostea milioanei cari au slăvit-o.

Pare un gest divin în reunirea grabnică a celor doi glorioși tovarăși de gânduri mărețe, lăsând în urmă o țară care-și plânge binefăcătorii în cea dintâi pereche domnitoare a regatului românesc.

Decorați ai batalionului al treilea din reg. 64 cari luptă pe frontul italian. Decorați — cum ni se scrie — din luptele date la Zagora, Paleva, Plava, unde în mai multe rânduri a luptat batalionul nostru cu nespuse eroisme au fost următorii: În luptele mai grele ce s'au dat la Zagora-Plava: Dionisie Oporeanu, comandant a 2 plutone în rang de sergent-major de corp, a fost decorat cu medalia de argint cl. a II-a, originar din comuna Seliște, cercul Dobrei; Ioan Laslău sergent, din comuna Laseu, cercul Dobrei, rănit în 29 Noembrie 1915, decorat cu medalia de argint cl. a II-a și cu medalia de bronz; caporal Vasile Moga, din comuna Vadu-Dobrei, cercul Hunedoarei, rănit în 28 Noembrie 1915, decorat cu medalia de argint cl. I-ă; caporalul Tosif Cerlea, comuna Recitova, cercul Hațeg, decorat cu medalia de argint cl. a II-a; caporal Petru Bugar, comuna Băuțariul de sus, cercul Hațeg, mort în 19 Octombrie, decorat cu medalia de argint cl. a II-a; caporal Romulus Jurjani, comuna Lunca-Cerni, cercul Hațeg, mort în 20 Octombrie, decorat cu medalia de argint cl. a II-a și de la Doberdo cu medalia de bronz; fruntașul Dumitru Cerb, comuna Polana, cercul Sibiu, rănit în 19 Octombrie, decorat cu medalia de argint cl. a II-a; fruntașul Ioan Bebeu, comuna Clocoliva, cercul Hațeg, mort în 20 Octombrie, decorat cu medalia de argint cl. a II-a; sergentul Ioan Tîrlea, comuna Cora, cercul Cudjir, avansat la rangul de sergent-major, decorat cu medalia de argint cl. a II-a și de la Plava cu medalia de bronz; caporalul Danilă Muntean, comuna Crișeni, cercul Hunedoarei, decorat cu medalia de argint cl. a II-a. Voiu trimite și fotografiile unora cari le au. — Sergent Benea.

Mistificare. Nu de mult o telegramă gînduța că o anume agenție telegrafică din străinătate răspândise vestea că organul ministerului de externe francez, *Le Temps*, este suspendat din cauza informațiilor militare neexacte ce le aduce. *Le Temps* însă apare regulat și se pare că lucrul stă tocmai întors, deci este mistificare la mijloc: nu *Le Temps* este suspendat ci acea agenție telegrafică, *Fournier*. Monitorul oficial ungar anunță permiterea venirii în țară a organului elvețian *Journal de Genève*.

D. C. Stere, rectorul Universității din Iași și-a dat pentru a doua oară demisia din funcția de rector. D. I. G. Duca, ministru al instrucției, cărui d. Stere i-a înmănat noua demisie, nu a dat d-lui Stere nici un răspuns. D-sa a rugat pe d. Stere să păstreze funcția de rector până săptămâna viitoare, când îi va putea da un răspuns precis.

Mandatul Zorlențului mare. Mandatul circumscripției electorale Zorlențului mare (com. Caras-Severin) a devenit vacant în urma numirii deputatului acestei circumscripții C. Huszár, membru al partidului guvernamental, de comisar în Serbia. Terminul alegerii după cum se anunță din Budapesta se va fixa pentru începutul lunii Aprilie.

România cumpără tutun bulgăresc. Cetim în ziarele bucureștene: Consiliul de administrație al R. M. S. a hotărât să trimeată în Bulgaria o comisiune însărcinată să cumpere tutunuri în valoare de 4 milioane lei. Fac parte din această comisiune d. Ioan Bacalbașa, membru în consiliul de administrație; Vlădoianu, șef al serviciului de cultură, și Rădulescu, funcționar superior în administrația regiei. Comisiunea face cumpărături la Xanthi, la Serres și poate și la Cavalla.

Vizita prinților turci în Cernăuți. Se anunță din Cernăuți: În 4 Martie au sosit aci prinții Abdul Nahum și Osman Fuad cu scopul să viziteze frontul basarabian. După vizitarea frontului, prinții s'au întors iarăși la Cernăuți, unde au fost întâmpinați în palatul guvernului de contele Meran și alți demnitari. Contele a dat un prânz în onoarea prinților. Duminică prinții turci au părăsit capitala Bucovinei.

Noul comandant al regimentului arădan. În urma retragerii în pensie a colonelului E. Voynovits, comanda din Arad asupra regimentului de infanterie 33, a luat-o colonelul Carol Pfister, care a condus la multe victorii reg. arădan pe câmpul de luptă și a fost decorat pentru conducerea deosebită și ținuta sa în fața dușmanului cu ordinul cor. în⁴ de fier. Colonelul Pfister se bucurase în⁴ de popularitate pe câmpul de luptă în rândul soldaților și al corpului ofiteresc al regimentului.

Spioni executați. Din Amsterdam se anunță: În Lille au fost executați pentru spionaj trei Francezi și un belgian. În Bruxelles, tribunalul militar a condamnat la moarte pe chelnerul Ludovic Brill care a omorât pe Nels de Rodet bănuț cu tradarea englezei Miss Cavell. Sentința s'a efectuat deja.

Terminarea liniei ferate Petrograd-Kola. Din Petrograd se telegrafiază terminarea construirii drumului de fier dintre Petrograd și Kola. Se crede că aceasta linie va facilita aprovizionarea Rusiei cu arme și muniții. Aproape întreaga linie a fost edificată de prizonierii de războiu austro-ungari.

Ultima ora.

MARI CONCENTRĂRI DE TRUPE PE FRONTUL RUS.

Stockholm. — Ziarul „Ruskoje Slovo”, află că Austro-Germanii pregătesc mari forțe militare în Bucovina. Aviatorii ruși raportează că aceste îngrămădiri de trupe au loc la o depărtare de 20 km. de Cernăuți și că zilnic sosec trupe noi. Rușii au și ei mari pregătiri pentru a preveni ofensiva austro-germană.

Acelaș ziar anunță că în regiunea Duna-burgului se fac de asemenea mari concentrări de trupe pentru începerea unei ofensive viguroase pe frontul Dwinsk-Riga.

În vederea concentrărilor de trupe, transportul de mărfuri și călători pe linia Petrograd-Moscova a fost din nou întrerupte.

D. SONNINO LA LEGAȚIA ROMÂNEASCĂ.

Lausanne. — Ministrul de externe italian Sonnino a primit la Consulta pe Piacentini și Aliotti, foștii miniștri italieni, în Albania, cari s'au întors acum la Roma.

După masă ministrul de externe a fost la legația românească, unde a avut loc o întrevedere cu d. Ghica, ministrul României și d. Konomilas la Roma. După aceste consfătuiri, Sonnino a primit pe Essad pașa, cu care a avut o întrevedere de 3 ore.

TURCII AU RENUNȚAT LA OFENSIVA CONTRA EGIPTULUI?

Lugano. — Lui „Giornale d'Italia” i se anunță din Cairo: La canalul de Suez e liniște. Trupele turcești se retrag dela frontieră; aviatorii militari nu observă nici un fel de mișcări de trupe inamice. Pare probabil o renunțare a Turcilor la ofensiva contra Egiptului.

FORTIFICAȚIILE DELA VALONA SUNT MAI BUNE DECÂT CELE DELA SALONIC.

Lugano. — „Secolo” scrie: O anchetă care a inspectat fortificațiile dela Valona spune că aceste fortificații sunt mai excelente decât fortificațiile dela Salonic.

REGELE GRECIEI S'A ÎMPĂCAT CU D. VENIZELOS.

Sofia. — Lui „Times” i se anunță din Atena: Regele Constantin al Greciei s'a împăcat cu d. Venizelos și l'a primit din nou în audiență. Îsbucnirea unei cauze politice internă este inevitabilă.

POSTA REDACȚIEI.

G. Ciurcea. — Trimite-ne altele, poate vom putea alege versuri mai bune.

Marcu Vladla. — Acelaș răspuns.

Al. I. Viena. — Știrea despre serata „Clubul român”, a sosit întârziată. Vom da însă raportul îndată ce ne va sosi.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

De vânzare.

Silvoriu de 45%, 3 litre cu demijon Cor. 1740.

Rachiu de prune 20%, Cor. 200 hechtolitrul.

Nuci 10 kg. prin postă Cor. 12.—
Se capătă cu rambursă nefrancat dela
(Pu 2626-6) >PRUNA<, Marosillye.

ANUNȚ.

Caut

un bun morar

fie tânăr sau bătrân, pe timp îndelungat. Intrarea se fie imediată.

(Va 2627-3)

Sam. Wagner
Maschinenfabrik
Nagyszeben.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, săci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914

Vin alb — — — 1'60 1'35

Rizling — — — 1'65 1'40

Boșu de Mîniș — — 1'80 1'50

Carbenet — — — 1'70 —

Vinuri noi din anul 1915.

Vin alb — — — — 1'20

Rizling — — — — 1'25

Șiller — — — — 1'30

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

no 2512

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri

Világos (Arad m)

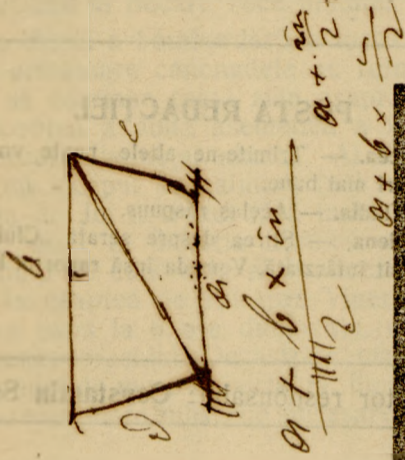
TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

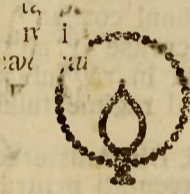
„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tălat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebreale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**